

ה"ת 25418/01/19 - אסף ליס ניהול ציי רכב ותחבורה בע"מ נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנצרת

ה"ת 25418-01-19 אסף ליס ניהול ציי רכב ותחבורה בע"מ נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופט דניאל קירס
המבקשת
אסף ליס ניהול ציי רכב ותחבורה בע"מ
באמצעות ב"כ עוה"ד אלינור טל
נגד
המשיבה
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות צפון
עו"ד יעל כץ

החלטה

1. בפני בקשה, לפי סעיפים 33 ו- 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)[נוסח חדש], התשכ"ט-1969, להשבת תפוס (בקשה מיום 6.2.2019). מדובר ברכב סקודה מ"ר 37006301 (להלן: **הרכב**), שבבעלות המבקשת אסף ליס ניהול ציי רכב ותחבורה בע"מ. המבקשת טוענת כי היא החכירה את הרכב לארפעה יזן, כאשר הנהג ברכב הוא מר יחיא סביחאת. לטענת המבקשת, איזון בין האינטנס הציבורי שבתפיסה לבין זכות הקניין של בעל התפוס מחייב את החזרת התפוס באמצעות "חלופת תפיסה".

2. לטענת המדינה בתגובתה מיום 14.2.2019, הרכב שימש לביצוע שוד וניסיון חטיפה. נטען כי הוגש כתב אישום נגד שלושה מעורבים, והרכב עתיד לשמש כראיה במהלך ניהול התיק. בנוסף, טוענת המדינה כי ככל שהנאשמים יורשעו במיוחס להם, עתידה המשיבה לבקש את חילוט הרכב. לטענת המדינה, מאחר שהרכב עתיד לשמש כראיה בתיק הפלילי, ושעה שעלולות לעלות בעתיד טענות הגנה אשר ידרשו בדיקות נוספות ברכב, ביקשה המדינה לברר ראשית ועוד טרם תגבש עמדתה הסופית, האם מוכנים באי כוח הנאשמים בתיק הפלילי להצהיר כי אין להם טענות הגנה אשר ידרשו את החזקתו הפיזית של הרכב התפוס, וכי טענותיהם לא יצריכו בדיקת הרכב בעתיד.

3. בתגובה מיום 17.2.2019 התנגדה המבקשת, המיוצגת בידי עוה"ד אלינור טל המייצגת גם אחד מהנאשמים בתיק הפלילי, לדרישת המדינה לפיה ההגנה תחשוף או תצהיר בדבר טענות הגנה כאלה או אחרות, בקשה המהווה לטענתה פגיעה בהליך הוגן של הנאשמים ובזכויותיהם, כאשר הם אינם מחויבים לעשות כן (לא כל שכן נוכח כאשר, לטענת המבקשת, לא הועבר לידי הסנגורים של הנאשמים מלוא חומר החקירה).

4. בדיון ביום 24.2.2019 הסכימה המבקשת, על מנת לבחון את נכונות הצדדים הרלוונטיים להצהיר את עמוד 1

ההצהרות שדורשת המדינה, לקיים דיון במעמד כל הצדדים לתיק הפלילי.

5. לדיון שנועד לכך, ביום 4.3.2019, לא התייצבו הנאשמים בתיק הפלילי; ב"כ המדינה מסרה כי מסיבה לא ברורה הם לא זומנו; המבקשת ממילא חזרה על טענותיה לפיה יש לאזן בין האינטרס הציבורי לבין זכות קניינה ולהורות על "חלופת תפיסה", וכי אין מקום לדרוש גילוי קו הגנה בתיק הפלילי בשלב זה.

6. הגעתי למסקנה שדין הבקשה להידחות. כאשר תכלית התפיסה היא חילוט, האיזון בין האינטרס הציבורי בשלילת פירות העבירה מהעברין לבין זכות הקניין עשוי להוביל למסקנה שיש להורות על "חלופת תפיסה", תוך קביעת תנאים וערובה לשחרור התפוס על מנת להבטיח את התכלית בדבר חילוט. המבקשת הפנתה להחלטות כאלה (ה"ת (קריית) 45576-07-12 **עזאם נ' מ"י** (2.8.2012); ה"ת (קריית) 3259-03-10 **אואחונן נ' מ"י** (21.3.2010)); המבקשת הפנתה גם ל-בש"פ 342/06 **חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מ"י** (12.3.2006), פרשה שבה בית המשפט המחוזי הורה על "חלופת תפיסה" ובית המשפט העליון החזיר את הדיון אליו מאחר ולא היה ברור האם תכלית התפיסה היתה חילוט עתידי או מניעת ביצוע עבירות נוספות באמצעות הכלים שנדונו שם).

7. נקודת האיזון בין האינטרס הציבורי לבין זכות הקניין עשויה להיות שונה, כאשר תכלית התפיסה היא הגשת התפוס כראיה בהליך הפלילי. סיכול תכלית החילוט פוגע באינטרס הציבורי החשוב בענין שלילת פירות העבירה מהעברין; אולם סיכול התכלית בדבר הגשת התפוס כראיה פוגע בלב מטרת ההליך הפלילי - בירור האשמה הפלילית ואם הנאשם מורשע, ענישתו. מכאן נקבע בפסיקה כי "ככלל, ראיות לרבות תפוסים שתכליתם לשמש כראיה בהליך משפטי, רשאית המשטרה לתפוס אותם עד לתום ההליכים" (ע"ח (חי') 31559-12-10 **מ"י נ' יוספוב** (15.1.2011)). ראו גם מ"ת (מחוזי ת"א) 16357-08-16 **משה נ' מ"י** (1.2.2017) בה קבע כבוד השופט **א' היימן**, בענין חולצות כובעים ודגלים עליהם כתוב "לה פמיליה", במסגרת אישום לפיו הנאשמים שם מקרב אוהדי בית"ר ירושלים הקימו ארגון בשם זה וביצעו עבירות פליליות "...אני מקבל הטענה כי מדובר בחומר ראיות שהמשיבה תרצה בבוא העת להגיש לבית המשפט. לא מצאתי בטיעוני בא כוח המבקש נחיצות מיוחדת להשבתם לידי המבקש הגוברת על שיקול זה".

8. בענייננו, המדינה טענה כי הרכב מושא הבקשה מהווה ראיה מרכזית בתיק ובו כאמור אישומים בשוד ובניסיון חטיפה. המבקשת, המיוצגת כאמור בידי אחת מהסנגורים של הנאשמים בתיק הפלילי - לא טענה אחרת. בנסיבות אלה, האינטרס הציבורי באי-סיכולו, של בירור האשמה באמצעות הראיות שבידי המדינה, גובר על הפגיעה בזכות הקניין של המבקשת ברכב. זאת, למרות שמדובר ברכב שאינו בבעלות מי מהנאשמים בתיק הפלילי.

9. אין בהחלטי זו משום קביעה לפיה האיזון בין האינטרס הציבורי בבירור האשמה לבין זכות הקניין לעולם אינו מצביע על שחרור התפוס ולו ב"חלופת תפיסה". אציין מבלי למצות בענין השיקולים בכגון דא, כי אישום פלילי יכול להיות חמור או פחות חמור; בעל הזכויות בתפוס יכול להיות נאשם או מי שאינו נאשם; הקניין יכול להיות קניין מאד אישי (למשל טבעת נישואין) או קניין חליף ("fungible", כגון נכס עסקי) (Margaret Jane Radin, *Property and Personhood*, 34 Stan. L. Rev 957 (1982)), המוזכר בין היתר ב-ע"א 9117/11 **מ"י משרד הבטחון נ' חברת דווקא בע"מ**, פס' 17 (3.12.2012); אף אם מדובר בנכס עסקי, הוא יכול להיות כזה שאי השבתו תשבור את מטה לחמו של בעליו, או הוא יכול להיות נכס עסקי מבין רבים שבבעלות בעליו; וחלופה הזמן גם מהווה שיקול. בענייננו, אמנם

התאגיד המבקש, שהוא לטענתו הבעלים של רכב, אינו נאשם בתיק הפלילי; אולם מדובר ברכב העתיד להוות ראיה מרכזית, בתיק שוד וניסיון חטיפה; הרכב הוא נכס בעלי אופי עסקי עבור המבקשת ולא נכס בעל אופי אישי עבורה, ולא נטען כי אי השבתו משמעה קריסת העסק; כתב האישום הוגש בחודש 9.2018, כך שאף אם חלף זמן ארוך באופן קיצוני עשוי להצדיק שחרור תפוס הנדרש כראיה, בענייננו ממילא טרם חלפה תקופה שכזו.

10. על כן, דין הבקשה להידחות והמדינה רשאית להמשיך ולהחזיק ברכב התפוס. ב"כ המבקשת מחתה על דרישת המדינה שהסנגוריה תחשוף קו הגנה לפני שלב הראיות במשפט; אולם יש בטענה זו היפוך יוצרות. שכן, איזון הזכויות והאינטרסים מצביע לכיוון המשך החזקת המדינה ברכב התפוס, והסנגוריה אינה נדרשת לגלות מאום מקו ההגנה. על מנת לנסות ולהקל על המבקשת הציעה המדינה כי אם הנאשמים בתיק הפלילי חפצים להצהיר שלא יהיו להם טענות בענין הרכב, ניתן יהיה לשקול את שחרורו. אכן, כאשר נאשמים רואים לנכון - מרצונם - להצהיר לבית המשפט הצהרה המייתרת את הצורך בהמשך ההחזקה הפיזית של התפוס כראיה במשפט הפלילי, האיזון עשוי להצביע על שחרורו (ראו והשוו מ"ת (מחוזי חי') 10793-08-09 **זיאדנה נ' מ"י** (16.11.2009): "לאחר עיון בטיעוני הצדדים, **בשים לב להצהרת ב"כ שני הנאשמים כי הרכב לא ידרש כראיה לצורך הגנתם וכי יסתפקו בהצגת תמונות של הרכב, ובהתחשב בעמדת המאשימה כי יתכן שתוגש בקשה לחילוט הרכב בו בוצעה העבירה...**", הורה כבוד השופט **ר' שפירא** על שחרור רכב תפוס ב"חלופת תפיסה"). בענייננו המבקשת מתנגדת למתן ההצהרה שמבקשת המדינה לשם שקילת שחרור הרכב בענייננו. זו בוודאי זכותה של המבקשת, אולם כאמור, בהעדר הצהרה כזו, שבים אנו אל האיזון בין האינטרס הציבורי בענייננו לבין זכות הקניין של המבקשת, המצביע לכיוון המשך החזקת המדינה ברכב התפוס.

11. ייתכן והאיזון בין האינטרס הציבורי בהגשת התפוס כראיה בהליך הפלילי וזכות הקניין עשוי לכלול רכיב של פיצוי כספי, בדומה לפיצויי הפקעה כאשר אינטרס הציבור מחייב פגיעה בקניין הפרט. זאת, ככלל או בפרט כאשר בעל הקניין אינו נאשם בתיק הפלילי. אולם הדבר לא התבקש בבקשה שבפני, ואיני נדרש לענין זה.

12. הבקשה נדחת.

ניתנה היום, ו' אדר ב' תשע"ט, 13 מרץ 2019, במעמד הצדדים.

דניאל קירס, שופט